

Statistiska centralbyrån

Er referens
2017/181

Diarienummer
Utr 2017/12

Datum
2017-02-24

Svar på remiss angående ”Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2017:X) om utvärdering av den officiella statistikens kvalitet”

Trafikanalys har beretts tillfälle att yttra sig över SCB:s förslag på nya föreskrifter om utvärdering av den officiella statistikens kvalitet och vill med anledning av det lämna följande yttrande.

Allmänna kommentarer

Trafikanalys välkomnar föreskrifter som tydligt visar vad som ska göras och vi ser handboken som ett stöd i den processen.

Alla statistikansvariga myndigheter ska arbeta med de europeiska kvalitetsriktlinjerna enligt beslut i Rådet för den officiella statistiken. Därför vore det lämpligt att utvärderingen enligt statistikförordningen har nära samband med de principer som ingår där. Sådana saker som om resurserna är tillräckliga eller om uppgiftslämnarbördan är rimlig bör inte glömmas bort i analysen till regeringen.

Trafikanalys saknar en beskrivning av innehållet i den analys som SCB ska lämna till regeringen enligt sin instruktion och som ska grundas på de utvärderingar som alla SAM ska lämna till SCB enligt de kommande föreskrifterna. Utan en beskrivning av hur analysen är tänkt att se ut är det svårt att bedöma om det material som kommer att ställas till SCB:s förfogande kommer att vara ändamålsenligt. Trafikanalys kan därför inte i dagsläget lämna synpunkter på om frågorna i mallarna är relevanta.

Trafikanalys skulle gärna se att analysen till regeringen innehåller uppgifter om i vilken mån statistiken motsvarar de kvalitetskrav som är inskrivna i statistiklagen och statistikförordningen, exempelvis att statistiken ska vara objektiv, allmänt tillgänglig, så långt möjligt baserad på uppgifter ur befintliga register och att den individbaserade statistiken ska vara uppdelad efter kön.

Det har i flera år gjorts en beskrivning av hur myndigheterna arbetar med kvalitet, i ROS årsrapporter. Trafikanalys saknar information om hur det lämnade förslaget påverkar den. Ska den beskrivningen kompletteras eller ersättas av undersökningen enligt det remitterade förslaget?

Beträffande datumet för att lämna uppgifterna, redan den 15 januari, har Trafikanalys förståelse för SCB:s behov av att få igång sin process. Eftersom många av våra

årsrapporter kommer ut under våren, skulle vi kunna börja rapporteringen långt tidigare. Vi förutsätter att SCB kommer att använda ett elektroniskt formulär och föreslår att öppna detta i mycket god tid, förslagsvis i juni.

Trafikanalys saknar en beskrivning av arbetsprocessen som har lett fram till det remitterade förslaget. Närliggande frågor behandlas i arbetsgruppen för metod- och kvalitetsfrågor. En av flera rimliga utgångspunkter för arbetet hade varit en inventering av vilka behov som myndigheterna i arbetsgruppen ser. Om SCB har gjort motsvarande inventering av behoven på annat sätt, hade det varit välkommet att beskriva både behoven och den arbetsprocessen, i anslutning till remissen.

Trafikanalys har i dagsläget inga synpunkter på handboken.

Kommentarer per paragraf

I föreskriftens § 1 återges innehållet i en del av statistikförordningen och delar av andra föreskrifter från SCB. Information tillför inget nytt och Trafikanalys föreslår att paragrafen tas bort för att göra texten kortare och mer begriplig.

I föreskriftens § 2 framgår inte nog tydligt vilka som berörs av regleringen. Den passiva verbformen "utvärderas" döljer vilka parter som berörs. Skriv hellre "de statistikansvariga myndigheterna som nämns i förordning (2001:100) om den officiella statistiken ska utvärdera den officiella statistikens kvalitet enligt..."

I föreskriftens § 3 föreslår Trafikanalys ett tillägg att uppgifterna ska lämnas "på begäran", så att ansvaret för att initiera processen läggs på SCB. Vi har goda erfarenheter från andra myndigheter som meddelar när insamlingen börjar. Om insamlingen öppnar i mycket god tid, som Trafikanalys föreslår, skulle två meddelanden kunna skickas ut. Först när insamlingen öppnar och sedan en tid innan insamlingen stänger.

Kommentarer till konsekvensutredningen

Konsekvensutredningen skulle vara till större nytta för oss läsare om den inte var så summarisk och om den var utformad i enlighet med *Förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning*.

En beskrivning av problemet och resonemanget om varför den remitterade lösningen är den bästa, skulle fungera som en bra utgångspunkt för konsekvensutredningen. Detta hade underlättat vårt ställningstagande till förslaget. Ett avsnitt om alternativa lösningar saknas helt. Uppdraget till SCB är öppet formulerat och det skulle därför gå att uppfylla det på många olika sätt. För läsarnas skull vore det lämpligt att beskriva åtminstone några av alternativen. Konsekvenserna för företag som deltar i produktionen av officiell statistik berörs inte alls i konsekvensutredningen.

Läsarna av kvalitetsdeklarationen har rätt att förvänta sig en kvantifiering av kostnaderna. En motivering som att detta vore svårt och en oprecis byråkratisk formulering som "ringa kostnadsmissiga konsekvenser" tolkar Trafikanalys som att ingen kvantifiering finns. Det hade varit möjligt att göra åtminstone en mycket grov bedömning av

tidsåtgång per statistikområde och per produkt och sedan räkna upp det med antal berörda statistikområden och produkter. Det är Trafikanalys bedömning att den samlade bördan över alla statistikområden och produkter skulle bli betydligt större än vad som kan betraktas som ringa.

Konsekvensutredningen har slutligen en dålig koppling till statistikanvändarnas situation och ordet användare förekommer inte alls. Inte ens under rubriken "Vilka som berörs av regleringen" nämns användarna. Detta trots att hela det statistiska systemet finns för att lösa användarnas behov. Hur man bättre än tidigare tillvaratar användarnas behov borde i högsta grad påverka föreskrifterna och diskuteras i konsekvensutredningen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Brita Saxton, efter föredragning av Jan Östlund, kvalificerad statistiker. Avdelningschef Per-Åke Vikman, avdelningschef Eva Pettersson och statistiksamordnare Abboud Ado har också deltagit i beredningen.

Brita Saxton

Generaldirektör